

การจัดองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

สมชาย เวียงชัย *

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทัศนคติของครูที่มีต่อการจัดองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามเพศและประสบการณ์การสอนของครู ประชากรในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 141 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิตามเพศของครู ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 104 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบตรวจสอบรายการ และแบบประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ท

ผลการศึกษการจัดองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูมีทัศนคติต่อการจัดองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูมีทัศนคติต่อการจัดองค์กรแห่งการเรียนรู้ในระดับมากทุกด้าน ตามลำดับ คือ ด้านการเรียนรู้เป็นทีม ด้านความรู้แห่งตน ด้านแบบแผนความคิดอ่าน ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม และด้านความคิดเชิงระบบ และผลการเปรียบเทียบทัศนคติต่อการจัดองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า ครูเพศชายและเพศหญิงมีทัศนคติต่อการจัดองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันมีทัศนคติต่อการจัดองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ครูมีทัศนคติต่อการจัดองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านความรู้แห่งตน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยครูที่มีประสบการณ์การสอนไม่เกิน 5 ปี มีทัศนคติต่อการจัดองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในด้านความรู้แห่งตน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กับครูที่มีประสบการณ์การสอน 10 ปีขึ้นไป

คำสำคัญ

การจัดองค์กรแห่งการเรียนรู้, โรงเรียนมัธยมศึกษา, ทัศนคติ

* นักศึกษาด้านวิชาการบริหารการศึกษา

บทนำ

การเตรียมกำลังคนให้พร้อมเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทยสู่เวทีเศรษฐกิจในระดับภูมิภาคและระดับนานาชาติ โดยการบูรณาการเชิงสร้างสรรค์เพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมที่กำลังจะก้าวเข้าสู่โลกยุคดิจิทัล การสร้างสรรค์ให้เกิดองค์การแห่งการเรียนรู้ที่เข้มแข็งก็คือ การทำให้คนในองค์กรรู้จักเรียนรู้การทำงานร่วมกันเป็นทีมงานที่ดิ้นรนสามารถยกระดับผลสำเร็จขององค์การให้สูงขึ้น กระบวนการพัฒนาทีมงานให้เป็นทีมงานชั้นยอดจนสามารถร่วมสร้างและร่วมขับเคลื่อนวิสัยทัศน์ร่วม (Shared vision) ได้ นั่น สมาชิกแต่ละคนของทีมงานจะได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะใหม่ๆ ที่ใช้ปฏิบัติงาน เพื่อยกระดับผลงานให้สูงขึ้น และจากการมีโอกาสทำงานร่วมกันเช่นนี้ทำให้สมาชิกของทีมงานได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันพร้อมไปกับการเรียนรู้วิธีการทำงานของคนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์, 2552, ย่อหน้า 2) โลกในอนาคตที่เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และเป็นสังคมแห่งปัญญา ดังนั้น ประเทศที่มีความสามารถในการปรับเปลี่ยนเรียนรู้ได้ดีมีทรัพยากรบุคคลที่ทรงปัญญาและมีความคิดเท่านั้นที่จะไปยืนอยู่ในตำแหน่งประเทศชั้นนำได้อย่างมั่นคงและสง่างาม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, หน้า 1-2) ซึ่งการศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพและ สามารถปรับตัวให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ สามารถสร้างสรรค์ความเจริญงอกงามทางปัญญา ความคิด จิตใจ และคุณธรรม ซึ่งการพัฒนาบุคคลทั้งในด้านปัญญา ด้านจิตใจ ด้านร่างกาย และด้านสังคมให้สมดุลกลมกลืนกันจะเปิดโอกาสให้บุคคลได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยกำหนดการศึกษาตามแนวระบบโรงเรียนไว้เป็น 4 ระดับคือ ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2535, ความนำ)

การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานของปวงชน รัฐพึงเร่งรัดและขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อปวงชนอย่างทั่วถึงเพื่อยก ระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้สูงขึ้น โดย การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ พัฒนาคุณธรรม ความรู้ ความสามารถ และทักษะต่อจากระดับประถมศึกษา ให้ผู้เรียนได้ค้นพบความต้องการ ความสนใจ และความถนัดของตนเอง ทั้งในด้านวิชาการและวิชาชีพ ตลอดจนมีความสามารถในการประกอบกิจการงาน และอาชีพตามควรแก่วัยและการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาตามความถนัดและความสนใจ เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา หรือ เพื่อให้เพียงพอแก่การประกอบกิจการงานและอาชีพที่ตนถนัด ทั้งอาชีพอิสระและรับจ้าง รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และทักษะทางสังคมที่จำเป็นสำหรับการประกอบกิจการงาน และอาชีพ และการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีสันติสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2535, หน้า 5) การปฏิรูป การศึกษาของประเทศต้องการให้สถานศึกษาหรือหน่วยงานทางการศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยให้ทั้งครูผู้บริหาร บุคลากรทางการศึกษา และผู้เกี่ยวข้อง เช่น กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

โดยให้ทุกคนร่วมกันเรียนรู้วิธีที่จะเรียนรู้ในการปฏิบัติงานในทุกกระบวนการและขั้นตอน เพื่อขยายขีดความสามารถและเพิ่มศักยภาพของสถานศึกษาให้มีสมรรถนะในการสร้างคุณภาพให้กับผู้เรียนได้ตามมาตรฐานชาติและเต็มตามศักยภาพและสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก ครูจึงต้องมีภาระหน้าที่ในการสร้างคนรุ่นหลังให้พร้อมรับมือกับสิ่งที่ต้องเผชิญในชีวิต (อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ, 2552, ย่อหน้า 2) ดังนั้นการจัดและบริหารการศึกษาจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนแนวทางในการดำเนินการจึงทำให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และเนื่องจากวิชาชีพทางการศึกษาเป็นวิชาชีพชั้นสูง ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ศึกษานิเทศก์และบุคลากรทางการศึกษาอื่นจะต้องเป็น“มืออาชีพ” จึงจะทำให้การจัดการศึกษาบรรลุความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคลากรหลักที่สำคัญของสถานศึกษา และเป็นผู้นำวิชาชีพที่จะต้องมีความรู้ความสามารถ และคุณธรรม จริยธรรม ตลอดทั้งจรรยาบรรณวิชาชีพที่ดี จึงจะนำไปสู่การจัดและการบริหารสถานศึกษาที่ดีมีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพ (เจษฎา นกน้อย และคณะ, 2552, หน้า 160) องค์กรแห่งการเรียนรู้ เพื่อเป็นทุนทางปัญญาในการพัฒนาการเรียนรู้ของบุคคลในโรงเรียน โดยมีการจัดการความรู้อย่างมีพลัง เพื่อให้บุคลากรทุกระดับมีความรู้ ความสามารถ มีทักษะ มีวิถีคิดในการปฏิบัติงานอย่างหลากหลาย และมีความคิดสร้างสรรค์ โดยมีเป้าหมายให้เกิดประสิทธิผลอย่างมีประสิทธิภาพ การปฏิรูปการเรียนรู้ของผู้เรียนและครูผู้สอนจะประสบความสำเร็จ ต้องมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการในการบริหารจัดการสถานศึกษา (สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์, 2552, ย่อหน้า 1) ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ไม่เรียนรู้ให้เทียบทันการเปลี่ยนแปลงภายนอกจะไม่สามารถนำพาโรงเรียนของตนให้อยู่รอด การเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรมและเทคโนโลยีทำให้โรงเรียนต้องเรียนรู้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง หากต้องการให้องค์กรอยู่รอด การเรียนรู้ในองค์กรต้องเท่าทันหรือมากกว่าการเปลี่ยนแปลงภายนอก องค์กร (วาริน สีนสูงสุด, 2548, หน้า 15)

สถานศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษานี้ ครูต้องตื่นตัวเปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอน เนื่องจากเทคโนโลยีต่างๆ เปลี่ยนแปลงเร็วมาก ครูต้องทันสมัย มีวิสัยทัศน์ก้าวหน้า ทั้งด้านวิชาการและวิทยาการใหม่ ๆ ขวนขวายหาความรู้อยู่เสมอ จะทำให้ครูมั่นใจและส่งผลโดยตรงต่อศิษย์ ผู้บริหารต้องพัฒนาครูให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และสร้างโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (อัญญรัตน์ บำรุงราษฎร์, 2552, หน้า 2) ซึ่งหัวใจของการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้อยู่ที่การเสริมสร้างหลักการหรือวินัยคือ 1)การพัฒนาความรอบรู้แห่งตน ครูแต่ละคนจะต้องตระหนักว่า ตนต้องปฏิบัติงานในฐานะเป็นสมาชิกของทีมงานที่จะต้องร่วมกันนำพาและยกระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนให้สูงขึ้น 2) มีแบบแผนความคิดอ่าน ในวิธีการจัดกิจกรรมด้านการเรียนการสอน สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของโรงเรียนซึ่งทุกฝ่ายร่วมกำหนดขึ้น นักเรียนได้รับการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพและสอดคล้องกับความคาดหวังของผู้ปกครองและชุมชน 3) ต้องสร้างวิสัยทัศน์ร่วมของโรงเรียน เพื่อเป็น

พลังที่ช่วยยึดเหนี่ยวทุกคนให้เกิดความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน และมีความรู้สึกร่วมในเป้าหมายที่จะต้องก้าวไปให้ถึง ดังนั้นวิสัยทัศน์ร่วมจึงเป็นพลังขับเคลื่อน ให้ภารกิจทุกอย่างของโรงเรียนมุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกัน 4) ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้แบบทีม ปัจจัยที่สำคัญสำหรับโรงเรียนแห่งการเรียนรู้ ผลงานที่เกิดจากการทำงานร่วมกันแบบทีมย่อมมากกว่าผลรวมของงานที่แต่ละคนทำ ซึ่งเรียกว่าเป็นการได้ “พลังทวีคูณ หรือ Synergy” ขึ้น ทั้งนี้เพราะการเรียนรู้ที่สมาชิกแต่ละคนได้ระหว่างทำงานแบบทีม ทำให้ได้เพิ่มทักษะและศักยภาพเฉพาะตนมากยิ่งขึ้น ย่อมส่งผลให้ทักษะและศักยภาพโดยรวมของทีมสูงขึ้น และ5) พัฒนาการคิดอย่างเป็นระบบ เป็นความสามารถของสมาชิกในองค์กรแห่งการเรียนรู้ ที่สามารถมองเห็นองค์กรในลักษณะของภาพรวม การปฏิบัติงานของแต่ละคนก็ดีหรือกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นก็ดี ล้วนมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงต่อการดำเนินการกิจโดยรวมทั้งหมดของโรงเรียน การคิดอย่างเป็นระบบของโรงเรียนแห่งการเรียนรู้ก็คือ สมาชิกจะมีทักษะในการพิจารณาเห็นความสัมพันธ์ของส่วนย่อยที่มีต่อองค์กรรวมของโรงเรียน (สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์, 2552, ย่อหน้า 4)

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญขององค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน โดยทำการศึกษารายงานของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอบางปลาหมี่ จังหวัดสุพรรณบุรี ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้แห่งตน ด้านแบบแผนความคิดอ่าน ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม ด้านการเรียนรู้เป็นทีม และด้านความคิดเชิงระบบ เพื่อนำผลจากการศึกษามาเป็นแนวทางในการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทัศนคติของครูที่มีต่อการจัดองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอบางปลาหมี่ จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามเพศ และประสบการณ์การสอนของครู

ขอบเขตของการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ตัวแปรอิสระ คือ ข้อมูลส่วนตัวของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอ บางปลาหมี่ จังหวัดสุพรรณบุรี ได้แก่ เพศของครู แบ่งเป็น 1) เพศชาย 2) เพศหญิง และประสบการณ์การสอนของครู แบ่งเป็น 1) ไม่เกิน 5 ปี 2) 6-10 ปี 3) 10 ปีขึ้นไป และตัวแปรตาม คือ ทัศนคติของครูที่มีต่อการจัดองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอบางปลาหมี่ จังหวัดสุพรรณบุรี แบ่งเป็น 5 ด้าน คือ ด้านความรู้แห่งตน ด้านแบบแผนความคิดอ่าน ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม ด้านการเรียนรู้เป็นทีม และด้านความคิดเชิงระบบ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอ บางปلام้า จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 141 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูโรงเรียน มัธยมศึกษา ในอำเภอบางปلام้า จังหวัดสุพรรณบุรี กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตาราง สำเร็จรูปของเครซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 104 คน ส่วนการเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) ตามเพศของครู

สมมุติฐานของการวิจัย

ครูที่มีเพศประสบการณ์การสอนและต่างกัน มีทัศนคติต่อการจัดองค์กรแห่งการเรียนรู้ของ โรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอบางปلام้า จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทำให้ทราบถึงการจัดองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอบางปลา ม้า จังหวัดสุพรรณบุรี นำข้อมูลที่ได้จากการวิจัย เป็นแนวทางในการวางแผนการส่งเสริม พัฒนาการ จัดการเรียนการสอน และใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนาแนวทางการจัดองค์กรแห่งการเรียนรู้ ของโรงเรียน ให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลยิ่งขึ้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) แบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพ ของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) โดยมีข้อคำถามเกี่ยวกับ เพศและ ประสบการณ์การสอนของครู ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการจัดองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน มัธยมศึกษาในอำเภอบางปلام้า จังหวัดสุพรรณบุรี แบ่งเป็น 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านความรู้รอบรู้แห่งตน 2) ด้านแบบแผนความคิดอ่าน 3) ด้านการมีส่วนร่วม 4) ด้านการเรียนรู้เป็นทีม 5) ด้านความคิดเชิง ระบบ ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน มัธยมศึกษา ในอำเภอบางปلام้า จังหวัดสุพรรณบุรี

ในการสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดองค์กรแห่งการ เรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอบางปلام้า จังหวัดสุพรรณบุรี และร่างแบบ สอบถามให้ ครอบคลุมเนื้อหาด้านต่างๆ ตามกรอบที่กำหนดไว้ แล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบ ความ ถูกต้องครอบคลุมเนื้อหาสาระความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหา จากนั้นนำแบบสอบถามไปให้ ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยนำมาคำนวณค่า IOC (index of item objective congruence) และปรับปรุงเนื้อหาให้ได้คุณภาพ เมื่อได้แบบสอบถามที่ได้คุณภาพแล้ว

นำไปทดลองใช้กับครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ฉบับ และนำมาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของเครื่องมือ โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, หน้า 116-119) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.96 และนำแบบสอบถามที่ได้รับความเห็นชอบแล้ว มาจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้เก็บข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล เริ่มจากการขอหนังสือจากอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง แล้วนำแบบสอบถามกลับคืนมา ตรวจสอบความสมบูรณ์แล้ว นำมาคำนวณหาค่าทางสถิติ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาจัดระเบียบข้อมูล ลงรหัสและวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

1. สถิติที่ใช้หาคุณภาพของเครื่องมือเพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, หน้า 116-119)
2. สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) เพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไป โดยหาร้อยละ (percentage) หาค่าเฉลี่ย (mean -- $\bar{X}$) และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05
  - 3.1 การทดสอบสมมติฐานความแตกต่าง เกี่ยวกับทัศนคติของครูที่มีต่อการจัดองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีเพศต่างกัน ใช้สถิติ t -test (independent sampling)
  - 3.2 การทดสอบสมมติฐานความแตกต่าง เกี่ยวกับทัศนคติของครูที่มีต่อการจัดองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ที่มี ประสบการณ์การสอนของครู โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one way ANOVA)
  - 3.3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ในกรณีที่ผลการทดสอบความแปรปรวน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยใช้วิธี LSD

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การจัดองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี สรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง 104 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยมีประสบการณ์การสอน 10 ขึ้นไป รองลงมาคือ มีประสบการณ์การสอน 6 – 10 ปี

2. ผลการศึกษากลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นครูมีทัศนคติต่อการจัดองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่าครูมีทัศนคติ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูมีทัศนคติต่อการจัดองค์กรแห่งการเรียนรู้ในระดับมากทุกด้าน ตามลำดับ คือ ด้านการเรียนรู้เป็นทีม ด้านความรอบรู้แห่งตน ด้านแบบแผนความคิดอ่าน ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม และด้านความคิดเชิงระบบ เมื่อพิจารณารายข้อของแต่ละด้าน มีดังนี้

2.1 ด้านความรอบรู้แห่งตน กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูมีทัศนคติต่อการจัดองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูมีทัศนคติต่อการจัดองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนจัดให้มีการประชุมและอบรมบุคลากร รองลงมาคือ ครูในโรงเรียนแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ครูมีโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการศึกษา โรงเรียนจัดให้มีการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ โรงเรียนจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกในการปรับเปลี่ยนองค์กร

2.2 ด้านความแบบแผนความคิดอ่าน กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูมีทัศนคติต่อการจัดองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูมีทัศนคติต่อการจัดองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูมีอุดมการณ์อย่างมุ่งมั่นในการทำงาน รองลงมาคือ ครูนำหลักปรัชญาการเรียนรู้มาใช้พัฒนาการเรียนการสอน โรงเรียนจัดให้มีการประชุมสัมมนาทางวิชาการเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ครูปรับวิธีการสอนให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และเป้าหมายของโรงเรียน และครูนำความรู้ที่ได้รับจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนสามารถรวบรวมแนวคิดอย่างเป็นระบบ

2.3 ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูมีทัศนคติต่อการจัดองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูมีทัศนคติต่อการจัดองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูมีความรู้ลึกกว่าเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน รองลงมาคือ โรงเรียนส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โรงเรียนสร้างความตระหนักถึงความสำเร็จของโรงเรียนคือความสำเร็จของทุกคน และโรงเรียนกำหนดวิสัยทัศน์จากการระดมความคิดเห็นของครูทุกคน ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากัน 2 ข้อ คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้บุคลากรได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการปฏิบัติงานร่วมกัน และโรงเรียนส่งเสริมให้ครูได้วางแผนงานของตนเองให้สอดคล้องกับพันธกิจและเป้าหมายของโรงเรียน

2.4 ด้านการเรียนรู้เป็นทีม กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูมีทัศนคติต่อการจัดองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา

เป็นรายข้อพบว่า ครูมีทัศนคติต่อการจัดองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา อยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การบริหารงานของโรงเรียนมีการแต่งตั้งทีมงานในรูปคณะกรรมการ รองลงมาคือ ครูในโรงเรียนสามารถรวมพลังกันแก้ปัญหาในการทำงานร่วมกัน ครูในโรงเรียนเคยได้รับการอบรมและเรียนรู้วิธีการทำงานเป็นทีม และครูมีการรวมตัวกันเป็นกลุ่ม/ทีมเพื่อพัฒนางานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนมีการจัดประชุมสัมมนาให้ครูแลกเปลี่ยนความรู้ทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันและข้ามกลุ่มสาระ

2.5 ด้านความคิดเชิงระบบ กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูมีทัศนคติต่อการจัดองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูมีทัศนคติต่อการจัดองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา อยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการทั้งความคิดและการปฏิบัติ รองลงมาคือ ครูสามารถนำความรู้ในภารกิจหลักของโรงเรียนมาใช้ในการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี เป้าหมายของโรงเรียนสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และโรงเรียนจัดให้มีกระบวนการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและทันต่อเหตุการณ์ ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนมีวิธีกาไขปัญหาอย่างเป็นขั้นตอน

3. ผลการเปรียบเทียบทัศนคติของครูที่มีต่อการจัดองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามเพศ และประสบการณ์การสอนของครู สรุปผลได้ดังนี้

3.1 ครูเพศชายและเพศหญิงมีทัศนคติต่อการจัดองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.2 ครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันมีทัศนคติต่อการจัดองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ครูมีทัศนคติต่อการจัดองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านความรอบรู้แห่งตน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยครูที่มีประสบการณ์การสอนไม่เกิน 5 ปี มีทัศนคติต่อการจัดองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กับครูที่มีประสบการณ์การสอน 10 ปีขึ้นไป

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์การจัดองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มีประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาทัศนคติของครูที่มีต่อการจัดองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ครูมีทัศนคติต่อการจัดองค์กรแห่งการเรียนรู้โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ คือ ด้านการเรียนรู้เป็นทีม ด้านความรอบรู้แห่งตน ด้านแบบแผนความคิดอ่าน ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม และด้านความคิดเชิงระบบ เนื่องจาก กระบวนการพัฒนาองค์ความรู้ให้แก่บุคลากรภายในองค์กรให้คงไว้ โดยการถ่ายทอดประสบการณ์ การฝึกอบรม เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ที่เป็นแนวทางในการสร้างนวัตกรรมและสื่อเทคโนโลยีมาช่วยในการปฏิบัติงานและถ่ายโอนความรู้ไปยังสมาชิกอื่นในองค์กรเพื่อให้เกิดผลต่อเนื่อง (สุชาติ กิจชนะเสรี, 2549) ผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพรรณิ กุลภา (2547) ที่ศึกษาเรื่อง ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนตามการรับรู้ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย พบว่า ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย มีการรับรู้ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมีค่ามาก ด้านการมีแบบแผนความคิด ด้านการเป็นบุคคลที่รอบรู้และด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ และสอดคล้องกับงานวิจัยของภัทรานิษฐ์ นิละ และเกียรติชัย วีระญาณนทร์ (2552) ที่ศึกษาเรื่อง ทัศนคติต่อการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ด้วยแนวคิดองค์กรแห่งการเรียนรู้ พบว่า บุคลากรวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพมีทัศนคติต่อการพัฒนาบุคลากรอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก อย่างไรก็ตามผลการศึกษาครั้งนี้แตกต่างจากงานวิจัยของขวัญเรือน รัศมี (2547) ที่ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรแห่งการเรียนรู้กับบรรยากาศองค์กร พบว่า พนักงานมีความคิดเห็นต่อการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ 5 ด้าน คือ ด้านความรอบรู้แห่งตน ด้านแบบแผนความคิดอ่าน ด้านวิสัยทัศน์ร่วม ด้านการเรียนรู้ของทีม และด้านความคิดอย่างเป็นระบบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการเปรียบเทียบทัศนคติของครูที่มีต่อการจัดองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งนำมาอภิปรายได้ผลดังนี้

2.1 ครูเพศชาย ($\bar{X} = 3.68$) และครูเพศหญิง ($\bar{X} = 4.06$) มีทัศนคติต่อการจัดองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เพราะครูเพศหญิงของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ จากสถิติที่ครูเพศหญิงกำลังศึกษาและสำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาจำนวนสูงกว่าครูเพศชาย ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของขวัญเรือน รัศมี (2549) ที่ศึกษาเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรแห่งการเรียนรู้กับบรรยากาศองค์กร พบว่า เพศมีความคิดเห็นต่อบรรยากาศองค์กร ไม่แตกต่างกัน

2.2 ครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีทัศนคติต่อการจัดองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของขวัญเรือน รัศมี (2547) ที่ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรแห่งการเรียนรู้กับบรรยากาศ

องค์กร พบว่า ระยะเวลาในการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัย สุพรรณิ กุลภา (2547) ที่ศึกษาเรื่อง ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนตามการรับรู้ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย พบว่า ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 20 ปี และประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 20 ปีขึ้นไป มีการรับรู้ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ด้านการเป็นบุคคลที่รอบรู้ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

การจัดองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

ผู้วิจัยขอเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการจัดองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ดังต่อไปนี้

1. โรงเรียนควรสนับสนุนจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกในการปรับเปลี่ยนองค์กร
2. โรงเรียนควรสนับสนุนการนำปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดในขณะปฏิบัติงานมาวิเคราะห์รวบรวม

แนวคิดและหาทางเลือกที่ดีกว่าเดิม

3. โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้บุคลากรได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการปฏิบัติงานร่วมกันและสร้างบรรยากาศการทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข

4. โรงเรียนควรสนับสนุนวิธีการแก้ปัญหาในการจัดองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน
อย่างเป็นขั้นตอน

ข้อเสนอแนะเพื่อการทําวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาแนวทางในการจัดองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี

2. ควรศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2535). *แผนการศึกษาชาติ*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- ขวัญเรือน รัศมี. (2549). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์การแห่งการเรียนรู้ กับบรรยากาศองค์การ: ศึกษาเฉพาะกรณีพนักงานองค์การฟอกหนัง*. วิทยานิพนธ์ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- เจษฎา นกน้อย, และคณะ. (2552). *นวัตกรรมการจัดการความรู้และการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ภัทรานิช จู นิลละ, เกียรติชัย วีระญาณนนท์. (2552). *ทัศนคติต่อการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพด้วย แนวคิดองค์กรแห่งการเรียนรู้*. ค้นเมื่อ 22 เมษายน 2560, จาก <http://www.northbkk.ac.th/gs/abstract/501300432>.
- วารินทร์ ลินสูงสุด. (2548). *การประกันคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สยามมิตรการพิมพ์.
- สุชาติ กิจชนะเสรี. (2549). *การก้าวสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุพรรณิ กุลภา. (2547). *ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนตามการรับรู้ของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2552). *ผู้นำสถานศึกษากับการสร้างโรงเรียนแห่งการเรียนรู้*. ค้นเมื่อ 22 เมษายน 2560, จาก <http://suthep.ricr.ac.th>.
- อัญญรัตน์ บำรุงราษฎร์. (2552). *ความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ กับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 3*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ. (2552). *ปฏิรูปการศึกษาไทยกับความท้าทายในปัจจุบัน*. ค้นเมื่อ 24 เมษายน 2560, จาก www.tci-thaijo.org/index.php/eduku/article/view/78270.
- Krejcie, R.V., & Morgan, D.W. (1970). Determining sampling size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30 (3), 607-610.